

ESEJ

Narodil jsem se na Ukrajině

V Oděse. Nejsem Ukrajinec ani Rus. Jsem Žid a občan Izraele trvale žijící v Čechách. V roce 1973 se mně a mům rodičům podařilo za cenu velkých trápení emigrovat do Izraele. Byli jsme považováni za zrádce a tak se k nám chovaly jak úřady, tak obyčejní lidé. Pro mě to bylo trauma tak hluboké, že jsem se tam už nikdy nevrátil.

HISTORICKÉ KOŘENY

Na to, co se dnes děje na Ukrajině, se musíme dívat v širším historickém a sociálním kontextu. Rusové byli od 13. století přes dvě stě let pod nadvládou mongolské „zlaté hordy“, která vládla velice tvrdě a krutě. Poté jim vládli carové, kteří byli mnohokrát ještě krutější. Vlastnické feudální právo, zrušené až ve druhé polovině 19. století, fakticky drželo lid v otroctví. Obyčejný člověk byl majetkem, který se prodával a kupoval. Poté nastala doba krvavých válek, četných povstání, pokusů o převrat, revolucí, občanských válek, doba stalinského teroru, kdy byla vyhlazena kulturní a inteligentní vrstva společnosti, totalitní režim senilních generálních tajemníků komunistické strany a nakonec diktátorský režim Putinův. Přežít tak krvavý a krutý útlak mohl jen ten, kdo byl schopen potlačit v sobě veškeré projevy svobodomylnosti a stát se mentálním otrokem. Někdo, kdo smýšlel samostatně, nebyl v Rusku vítán. Putin v této tradici rozhodně pokračuje, potírá lidská práva a své kritiky vězní nebo zabíjí.

ZASTRAŠENÍ OTROCI

Od samého počátku sovětské totality je společnost neustále zastrahována „kapitalistickým a zákeřným Západem“, který „nás chce zničit“. Je to velmi účinná strategie propagandy, jelikož zastrasený jedinec je lehce manipulovatelný a zastrasený dav je stádo. Sovětský Rus tomu strašáku věřil, věří mu i Rus putinský. Nezměnilo se v podstatě nic, jen kapitalistický západ se v propagandě stal shnilým. Rusové nikdy neměli možnost žít ve svobodné společnosti, nemají ponětí o demokracii a lidských právech a svobody se bojí. Protože jak řekl Erich Fromm, otrok má strach ze svobody. Člověk, který se narodil a vyrůstal v autoritářské společnosti, se své svobody dobrovolně vzdá a podřídí se politické nebo ekonomické autoritě, zvlášť člověk zastrasený. Tato strategie účinně funguje nejen

Kolotoč diktátorů na výstavě Barbory Balek Odvrácená strana ráje, České Budějovice 2016 FOTO PHOTOGRAPHER:GH

v Rusku, uvědomme si, že Hitler přišel k moci demokratickou cestou, stejně tak komunisti v Čechách v roce 1948. Zastrasený jedinec je velice nebezpečný a chová se vůči ostatním i vůči sobě samému agresivně. Za devatenáct let, která jsem strávil v Sovětském svazu, si pamatuji prostředí, v němž agresivní chování bylo časté a alkoholismus (ublížení sobě samému) byl všude. V mém rodném městě se nedalo po setmění bezpečně vycházet, neboť hrozilo přepadení, okradení, zbití. Kriminalita byla vysoká i v jiných městech. Nic z těch dob se nezměnilo. Agresivita vůči ostatním, zaslepenost, neschopnost sebereflexe, absence morálních hodnot, hluboký pocit méněcennosti a snaha zamaskovat ho hrubou agresí přezívají v ruské společnosti dodnes. Proto Putin volí strategii obviňovat ze všech problémů Ruska Západ a směřovat vzniklou agresí vůči němu a svým sousedům. A daří se mu to! Ruská společnost je na tuto rétoriku navyklá déle než sto let a přijímá ji jako samozřejmost.

STRACH Z DEMOKRACIE

Chápeme velmi dobře, že obvinít Západ z agrese, z proniknutí NATO k hranicím Ruska (i když někteří američtí akademikové typu pana Mearsheimera v tom vidí příčiny konfliktu) je pouhou zástěrkou. To, co Putin na svých hranicích doopravdy nechce, je demokracie. Skutečnou hrozbou jeho režimu je sousedící demokratický stát. Léta

pronásleduje, vraždí nebo vězní každého, kdo si dovolí svobodně myslet a mít jiný názor než on, car-bátuška. Vim, že se opakuji, záměrně, protože i historie se opakuje.

V roce 2015 byla v centru současného umění DOX instalace Barbory Balek nazvaná Odnikud nikam: Čtyři klečící diktátoři. Stalin, Hitler, Mao Ce-tung a Kim Čong-un, jako největší vrazi v dějinách lidstva se v nelichotivé pozici, jako „houpací koníci“ s holými zadky, točí na kolotoči neustále se opakujících dějin. Jejich „sportovní“ zápas, kdo zavraždí víc lidí, doprovázel řev davu fanoušků. Když se tehdy Barbory Balek zeptali, jestli tipovala vítězství Putina, odpověděla, že nesrovnatelně větší vrah reprezentující Rusko je Stalin. Dnes by si mohla vsadit na Putina, hrozí totiž světu jadernou zbraní.

Dle washingtonských analytiků může Putin použít jaderného strašáka v jakémkoli z možných scénářů. Aby odvrátil porážku, aby si v patové situaci konfliktu vynutil vítězství, a kdyby vyhrával, aby pokračoval ve své zastrahující politice. Proto Putina nezastaví Západ, EU ani USA pasivitou. Jestli si někdo myslí, že postačí ekonomické sankce a vzkazy solidarity Zelenskému, mýlí se. Situace Ukrajiny je až příliš podobná mnichovské dohodě a myšlence zachránit mír za cenu obětování Československa Hitlerovi. Dnes je to Ukrajina obětovaná Putinovi. A jako to nezastavilo Hitlera, nezastaví to ani Putina.

VLÁDCI A OTROCI

Ve Fenomenologii ducha popisuje G. W. F. Hegel dialektiku Vládce a Otroka, souboj dvou vědomí nebo myslí. Aby každá z nich získala sebevědomí, musí se setkat se sobě podobným a schopným si uvědomovat. Brzy však začnou soupeřit a vnučovat své vnímání tomu druhému. Začne mezi nimi boj na život a na smrt, ve kterém zvítězí ten, kdo je připraven zemřít. Ten se stane Vládcem, druhý se stane Otrokem. Popis takového vědomí je u Hegela natolik abstraktní, že si pod ním můžeme představovat zvíře, dítě, klan, národ, stát.

Vzápětí však Otrok pochopí, že je to on, kdo dovoluje vládci vládnout, kdo se o něj stará a kdo ho živí. Vládce se postupně stane na Otroku závislým a už nebude připraven zemřít se stejnou mírou rozhodnosti. Bytí Otroka je těžké a nemá moc co ztratit. V příštím utkání bude připraven zemřít Otroka a stane se Vládcem, Vládce se stane Otrokem a kolotoč pokračuje do nekonečna.

Když se budeme bát Putinových strašáků, jaderné zbraně a třetí světové války, sami jsme si předurčili osud Otroka. Jestli se někdo na Západě obává třetí světové války, pak si jen nechce uvědomit, že už začala. Uvědomování si je pochopitelně stav myslí a jejího nastavení. Každého z nás osobně. Jsme jednotní? Jsme připraveni zemřít za svou svobodu? Jsme schopni za ni

bojovat? Jakou cenu jsme za ni ochotni zaplatit?

Ve Stanfordském pokusu se dětem nabízela malá sladkost a měly na výběr buď ji hned sníst, nebo počkat 15 minut a za to dostat ještě jednou malou sladkost. Výzkumníci zjistili, že děti, které byly schopny čekat déle na odměnu, měly tendenci mít lepší životní výsledky. Zdálo se, že kdo se uměl ovládat a nepodléhat prvotnímu impulzu, měl větší potenciál individuálního vývoje.

Jenže další pokusy ukázaly, že tak jednoduché to není. Děti, které se uměly ovládat, byly z bohatších rodin než ty, co nechtěly čekat na slibovanou odměnu. Hodnotily totiž sliby o budoucí odměně zkušeností dítěte z chudé rodiny, kde sliby dospělých za moc nestojí. Tím pádem se u nich sebeovládání nepovažovalo za prospěšné. Naopak prospěšné je neovládat se. Podvědomá agresivita a skryté násilí jsou zčásti způsobeny bídou. Je to právě rozdíl omezeného stavu myslí konzumního Otroka na zbožím přeplněném Západě a ruského Otroka žijícího v mentální chudobě a bídě – takový je prospěšný veškerým Putinům světa, kteří svému lidu dají chudobu a bídu a sobě dopřejí luxusní jachty a paláce.

Západ (EU, USA, Velká Británie) se nechce účastnit vojenských akcí, ale mohl by použít taktiku aplikovanou USA na Blízkém východě, kde Izrael dosud úspěšně bojoval proti mnohem početnějšímu nepříteli, protože byl daleko lépe vyzbrojen a o poznání lépe vycvičen. Podstatné je však ještě něco důležitějšího. Izraelci byli ochotni zemřít, a proto své války vyhráli. Dnes jsou ale ochotni zemřít Palestinci, proto Izraelci brzy prohrají, jestli si nepospíší s mírovým řešením. Ukrajinci jsou dnes ochotni zemřít za svou svobodu a Západ by je měl pochopit a podpořit všemi prostředky: politickými, ekonomickými i vojenskými.

Mír není jen absence války, mír má být nastolen v myslí lidí – stojí ve stanovách OSN. Takový klid a mír mohou jen těžko existovat v myslí těch, kdo jsou zmítáni nenávistí, strachem a nesvobodou.

VLADIMIR BENDERSKI
Herec a performer. Student polytechniky, architektury, vizuálního umění a filozofie v Izraeli. Art director ve velkých izraelských reklamních agenturách. Od roku 2002 žije v ČR, kde se zabývá divadlem, které vidí jako nástroj k sebepoznání, seberealizaci a sebezlepšování. Zaměřuje se na niterný prožitek a přesnost jevištního projevu. Hledá nové cesty a experimentuje.
(Ostravské centrum nové hudby)

INZERCE

Hlavní město Praha vyhlašuje výběrové řízení na funkci ředitele/ředitelky příspěvkové organizace

Divadlo Na zábradlí

se sídlem Anenské náměstí 5, 115 33 Praha 1

Požadované předpoklady:

- ukončené vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu
- nejméně tříletá praxe v řízení pracovních týmů
- manažerské a organizační schopnosti
- aktivní znalost angličtiny, znalost dalších světových jazyků výhodou
- znalost principů fungování a financování příspěvkové organizace
- orientace v oboru
- plná svéprávnost
- bezúhonnost

Náležitosti přihlášky a další podrobnosti naleznete na úřední desce hlavního města Prahy www.praha.eu (konkurzy na ředitele/ředitelky městských organizací) a na stránkách odboru kultury a cestovního ruchu <https://kultura.praha.eu/jnp/> (informace z oddělení kultury)

Přihlášku s požadovanými doklady je nutné podat tak, aby ji vyhlašovatel obdržel nejpozději dne **13. 5. 2022 do 14:00 hod.** na adresu: Hl. m. Praha – Magistrát hl. m. Prahy, odbor kultury a cestovního ruchu, Jungmannova 36/31, 110 00 Praha 1, palác Adria, 5. patro, v obálce označené **„Výběrové řízení – DNz – NEOTVÍRAT“.**

Hlavní město Praha vyhlašuje výběrové řízení na funkci ředitele/ředitelky příspěvkové organizace

Divadlo pod Palmovkou

se sídlem Zenklova 34, 180 36 Praha 8

Požadované předpoklady:

- ukončené vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu
- nejméně tříletá praxe v řízení pracovních týmů
- manažerské a organizační schopnosti
- aktivní znalost angličtiny, znalost dalších světových jazyků výhodou
- znalost principů fungování a financování příspěvkové organizace
- orientace v oboru
- plná svéprávnost
- bezúhonnost

Náležitosti přihlášky a další podrobnosti naleznete na úřední desce hlavního města Prahy www.praha.eu (konkurzy na ředitele/ředitelky městských organizací) a na stránkách odboru kultury a cestovního ruchu <https://kultura.praha.eu/jnp/> (informace z oddělení kultury)

Přihlášku s požadovanými doklady je nutné podat tak, aby ji vyhlašovatel obdržel nejpozději dne **13. 5. 2022 do 14:00 hod.** na adresu: Hl. m. Praha – Magistrát hl. m. Prahy, odbor kultury a cestovního ruchu, Jungmannova 36/31, 110 00 Praha 1, palác Adria, 5. patro, v obálce označené **„Výběrové řízení – DpP – NEOTVÍRAT“.**

PRA	HA
PRA	GUE
PRA	GA
PRA	G